

MUINSUSKAITSEAMET

Lp. mälestise omanik.

/kuupäev digiallkirjas/ nr 1.1-7/1334

TEAVITUSKIRI

Eelnõu tutvustamine

Muinsuskaitseamet koostöös omanike, kohalike kogukondade ning teiste partneritega kannab hoolt meie kultuuripärandi säilimise ja väärtustamise eest. Muinsuskaitseaduse kohaselt on riikliku kaitse alla võtmise eelduseks, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa, millel on teaduslik, ajalooline, kunstiline või muu kultuuriväärtus või mille säilitamise kohustus tuleneb rahvusvahelisest lepingust. Aeg-ajalt vajavad meie mälestised hindamist ning mälestiste andmed ülevaatamist ja vajadusel korrastamist.

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus, et ka mõni kirikuhoone detail oleks eraldi mälestis. Samuti täpsustatakse mälestiste nimetusi.

Vastavalt muinsuskaitseaduse § 17 lg 1 alusel **Muinsuskaitseamet teavitab, et algatab 77 kultuurimälestise mälestiseks olemise lõpetamise**, kuna nende puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osadega ja muudab 10 kultuurimälestise nimetust.

Saadame mälestiseks olemise lõpetamise õigusakti eelnõu tutvumiseks menetlusosalistele. Mälestiseks olemise lõpetamise otsustab valdkonna eest vastutav minister.

Palume Teil tutvuda kirjale lisatud õigusakti eelnõuga ja soovi korral esitada arvamus kirjalikult hiljemalt 15. juuliks 2024 e-posti aadressile info@muinsuskaitseamet.ee või postiaadressile Pikk tn 2, Tallinn 10123.

Küsimuste korral anname hea meelega lisaselgitusi.

Lisa 1: Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise õigusakti eelnõu

Head koostööd soovides

Tarvi Sits
projektijuht
Muinsuskaitseamet

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

{regDateTime}

nr {regNumber}

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 ning lg 2 ja lg 6 alusel ning kuulates ära Muinsuskaitse Nõukogu seisukoha:

1. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Järva-Peetri kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14996, asukoht Järva maakond, Järva vald, Peetri alevik, Kesktee 16, KÜ 28801:004:0127) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Järva-Peetri kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27301	Hauaplaad ladina ristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.1
17164	Hauaplaad sõjamehe kujutisega, 16.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 12
17165	Hauaplaad (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 13
17166	Hauaplaad evangelistide kujutisega, 1669 (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 14

2. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.1 ja kultuuriministri 03.03.1997 määruse nr 40 punktid 12-14.
3. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Järva-Peetri kirikuaed ja kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4002, asukoht Järva maakond, Järva vald, Peetri alevik, Kesktee 16, KÜ 28801:004:0127) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Järva-Peetri kirikuaed ja kalmistu“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14997	Järva-Peetri kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 67
14998	Järva-Peetri kirikuaia kabel	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 68
17169	Ratasrist, 17.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 17

4. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 67-68 ning kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punkti 17.
5. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Türi kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 15123, asukoht Järva maakond, Türi vald, Türi linn, F. J. Wiedemanni tn 7, KÜ 83501:001:0395) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Türi kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17352	Portaalipealmik (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 278
17353	Konsoolilõpmik, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 279
17354	Konsoolilõpmik, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 280
17355	Konsoolilõpmik, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 281
17356	Konsoolilõpmik, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 282
17357	Konsoolilõpmik, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 283
17358	Konsoolilõpmik, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 284

6. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punkti 278-284.
7. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 43, kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 199 ning kultuuriministri 01.09.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 59 punkti 826 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 4026, asukoht Järva maakond, Türi vald, Türi linn, F. J. Wiedemanni tn 7, KÜ 83501:001:0395) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Türi kirikuaed ja ohverdamiskoht“.
8. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Türi kirikuaed ja ohverdamiskoht“ (kultuurimälestiste registri nr 4026, asukoht Järva maakond, Türi vald, Türi linn, F. J. Wiedemanni tn 7, KÜ 83501:001:0395) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15124	Türi kirikuaia piirde-müür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 200
15125	Türi kirikuaia kabel	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 201
17365	Vapp, 19.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 291

17324	Mälestussammas, 19.saj. II pool (dolomiit, graniit)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 21
17366	Rist, 1855 (dolomiit)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 292

9. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 200-201 ning kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 21 ja 291-292.

10. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Väätsa mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 15147, asukoht Järva maakond, Türi vald, Väätsa alevik, Kooli tn 1, KÜ 93701:004:0022, 93701:004:0026, 93701:004:0025, 93701:004:0012, 93701:004:0023, 93701:004:0027, 93701:004:0069, 93701:004:0079, 93701:001:0461, 93701:001:0466) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Väätsa mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15148	Väätsa mõisa pargi piirdemüürid	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 224

11. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 14 punkti 224.

12. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Koordi mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 15112, asukoht Järva maakond, Paide linn, Kirisaare küla, Koordi pumbamaja, KÜ 68401:005:0246, 68401:005:0037, 68401:005:0250, 68401:005:0300, 68401:005:0236, 68401:005:0095, 68401:005:0145, 68401:005:0247, 68401:005:0098, 68401:005:0251, 68401:001:0265) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Koordi mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15113	Koordi mõisa pargi piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 188

13. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punkti 188.

14. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Anna kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 15093, asukoht Järva maakond, Paide linn, Anna küla, Anna kalmistu, KÜ 56501:003:0106) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Anna kirik“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17250	Raidkivi, 18. saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 148

17251	Käärkambri siseuks koos tūmpanoniga, 19/20. saj. (puit)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 149
17252	Tuulelipp, 1772 (vask)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 150

15. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 148-150.

16. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Anna kirikuaed ja kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4021, asukoht asukoht Järva maakond, Paide linn, Anna küla, Anna kalmistu, KÜ 56501:003:0106, 56501:003:0153) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Anna kirikuaed ja kalmistu“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15094	Anna kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 168

17. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punkti 168.

18. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Sargvere mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 15085, asukoht Järva maakond, Paide linn, Sargvere küla, 5650236 Pargi tänav, KÜ 56504:002:0219, 56504:002:0110, 56504:002:0710, 56504:002:0173, 56504:002:0315, 56504:002:0238, 56504:002:0034, 56701:001:0740, 56701:001:0777, 56701:001:0778, 56701:001:1068, 56701:001:1067) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Sargvere mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15086	Sargvere mõisa pargi piirdemüürid	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 159

19. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 159.

20. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 144 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 15072, asukoht Järva maakond, Paide linn, Purdi küla, Ööbikuvälja, KÜ 56501:003:1021, 56501:003:0015, 56501:003:0213, 56501:003:0210, 56501:003:0136, 56501:003:0077, 56501:003:0542, 56501:003:0079, 56501:003:0103, 56501:003:0105, 56501:003:1022, 56501:003:0257, 56501:003:0104, 56501:003:0028, 56501:003:0269, 56501:003:0087, 56502:001:0144, 56501:003:0076, 56501:001:0456, 68401:005:0274) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Purdi mõisa park ja alleed“.

21. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Purdi mõisa park ja alleed“ (kultuurimälestiste registri nr 15072, asukoht Järva maakond, Paide linn, Purdi küla, Ööbikuvälja, KÜ 56501:003:1021, 56501:003:0015, 56501:003:0213, 56501:003:0210,

56501:003:0136, 56501:003:0077, 56501:003:0542, 56501:003:0079,
 56501:003:0103, 56501:003:0105, 56501:003:1022, 56501:003:0257,
 56501:003:0104, 56501:003:0028, 56501:003:0269, 56501:003:0087,
 56502:001:0144, 56501:003:0076, 56501:001:0456, 68401:005:0274) lahutamatu
 osadega:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15073	Purdi mõisa alleed	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 145
15074	Purdi mõisa pargi piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 146

22. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 145-146.

23. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Paide kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 15057, asukoht Järva maakond, Paide linn, Paide linn, Keskväljak 1, KÜ 56601:003:0046) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Paide kirik“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17271	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 55
17272	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 56
17273	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 57
17274	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 58
17275	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 59
17276	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 60
17277	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 61
17278	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1901 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 62
17279	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1913 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 63
17280	Vitraaž, E.Tode, Riia, 1913 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 64
17281	Vitraaž, 18. saj. (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 65
17282	Vitraaž, 18. saj. (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 66
17307	Seinamaal, A.Roosileht, 1925/1928 (secco)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 254
17312	Tuulelipp, 1847 (vaskplekk)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 259

24. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 55-66 ning 254 ja 259.

25. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Paide kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 15058, asukoht Järva maakond, Paide linn, Paide linn, Keskväljak 1, KÜ 56601:003:0046) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Paide kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15059	Paide kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 131; kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 265

26. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punkti 131 ja kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punkti 265.

27. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Koigi mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 15030, asukoht Järva maakond, Järva vald, Koigi küla, Mõisavahe tee 10, KÜ 32501:003:0092, 32501:003:0130, 32501:003:0167, 32501:003:0066, 32501:003:1241, 32501:003:0700, 32501:003:0171, 32501:003:0690, 32501:003:0091, 32501:001:0204, 25501:001:0423, 25501:001:0526) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Koigi mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15031	Koigi mõisa allee	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 103
15032	Koigi mõisa pargi piirdemüürid	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 104

28. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 103-104.

29. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Koeru kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 15007, asukoht Järva maakond, Järva vald, Koeru alevik, Väinjärve tee 1a, KÜ 25501:001:1052) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Koeru kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17198	Seinamaalide fragmen- did, 13.-18.saj. (secco)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 4
17212	Aknavitraaž, 19.saj. (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 115
17230	Raidkapiteel tamme- motiividega, 13.saj. II pool (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 222

17231	Raidkapiteel loomapeade ja taimemotii- videga, 13.saj. II pool (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 223
17232	Raidkapiteel inimese poolfiguuriga, 13.saj. II pool (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 224
17233	Raidkapiteel taimeorn- amendiga, 13.saj. II pool (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 225
17234	Raidkapiteel taimeorna- mendiga, 13.saj. II pool (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 226

30. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 4, 115 ja 222-226.

31. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Koeru kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4008, asukoht Järva maakond, Järva vald, Koeru alevik, Väinjärve tee 1a, KÜ 25501:001:1052) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Koeru kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
15008	Koeru kirikuaia piirde- müür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 80
15009	Koeru kirikuaia kabel	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 81

32. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 80-81.

33. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kabala mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 14988, asukoht Järva maakond, Türi vald, Kabala küla, Pargi tn 2, KÜ 27101:004:0036, 27101:004:2222, 27101:004:2190, 27101:004:2300, 27101:004:2672, 27101:004:2450, 27101:004:2540, 27101:004:2210, 27101:004:2630, 83401:001:0622) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Kabala mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14989	Kabala mõisa allee	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 58
14990	Kabala mõisa pargi piirdemüürid	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 59

34. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 58-59.

35. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Karinu mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 14981, asukoht Järva maakond, Järva vald, Karinu küla, Järve tee 2, KÜ 25702:004:0069, 25702:004:0115, 25702:004:0128, 25702:004:0039, 25702:004:0208,

25702:004:0236, 25702:004:0237, 25702:004:0226, 25702:004:0058) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Karinu mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14983	Karinu mõisa pargi piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 52

36. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punkti 52.

37. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Järva-Jaani kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14978, asukoht Järva maakond, Järva vald, Järva-Jaani alev, Pikk tn 27a, KÜ 25701:001:0094) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Järva-Jaani kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17134	Mensa, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 8
17135	Hauaplaat, 1599 (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 9
17160	Hauaplaat, 1619 (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 163

38. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 8-9 ja 163.

39. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Järva-Jaani kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 14978, asukoht Järva maakond, Järva vald, Järva-Jaani alev, Pikk tn 27b // Kirikaia, KÜ 25701:001:0143) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Järva-Jaani kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14979	Järva-Jaani kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 48

40. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punkti 48.

41. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Ambla kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14952, asukoht Järva maakond, Järva vald, Ambla alevik, Valguse tee 1, KÜ 13401:001:0040) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Ambla kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17118	Raidkivi, 1799 (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 135

17119	Vitraaž, D.Hoffmann, 1979 (klaas, tina)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 136
17131	Hauaplaad, 16.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 296

42. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 135-136 ja 296.

43. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Ambla kirikuaed ja kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 3991, asukoht Järva maakond, Järva vald, Ambla alevik, Valguse tee 1, KÜ 13401:001:0040) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Ambla kirikuaed ja kalmistu“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14953	Ambla kirikuaia kabel	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 21
14954	Ambla kirikuaia piirde-müür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 22
17099	Hauamonument, A. Starkopf, 1921 (marmor)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 6
17128	Kirikuaia värav, 20.saj I pool (raud, sepis)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 145

44. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 21-22 ning kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 6 ja 145.

45. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Seidla mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 14940, asukoht Järva maakond, Järva vald, Seidla küla, Seidla mõis, KÜ 12902:002:1210, 12902:002:1101, 12902:002:1310, 12902:002:0301, 12901:001:0209, 25501:001:1241, 25501:001:1240) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Seidla mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14941	Seidla mõisa pargi piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 8

46. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punkti 8.

47. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Järva-Madise kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14935, asukoht Järva maakond, Järva vald, Järva-Madise küla, Uus kalmistu, KÜ 12902:002:0931) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Järva-Madise kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
17064	Hauaplaad, 1630 (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 11

17086	Vappepitaaf, 19.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 180
17087	Päiskivi, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 181
17088	Pühitsemisrist (secco)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 182
17089	Pühitsemisrist (secco)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 40 punkt 183

48. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 40 punktid 11 ja 180-183.

49. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Järva-Madise kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 3988, asukoht Järva maakond, Järva vald, Järva-Madise küla, Uus kalmistu, KÜ 12902:002:0931) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Järva-Madise kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
14936	Järva-Madise kirikuaia kabel 1	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 3
14937	Järva-Madise kirikuaia kabel 2	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 4
14938	Järva-Madise kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 11.02.1998 määrus nr 4 punkt 5

50. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.02.1998 määruse nr 4 punktid 3-5.

51. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 180 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 15106, asukoht Järva maakond, Paide linn, Roosna-Alliku alevik, Kooli tn 8, KÜ 68401:003:0119) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Roosna-Alliku mõisa karjalaut“.

52. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 179 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 15105, asukoht Järva maakond, Paide linn, Roosna-Alliku alevik, Kooli tn 6/1, KÜ 68401:003:0218) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Roosna-Alliku mõisa karjalaut“.

53. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 178 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 15104, asukoht Järva maakond, Paide linn, Roosna-Alliku alevik, Kooli tn 2, KÜ 68401:003:0117) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Roosna-Alliku mõisa karjalaut“.

54. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 134 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 15062, asukoht Järva maakond, Paide linn, Roosna-Alliku alevik, Tallinna tn 31, KÜ 56601:007:0720) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.

- 55. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 135 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 15063, asukoht Järva maakond, Paide linn, Roosna-Alliku alevik, Tallinna tn 31, KÜ 56601:007:0720) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Pesuköök“.**
- 56. Muudan kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 136 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 15064, asukoht Järva maakond, Paide linn, Roosna-Alliku alevik, Tallinna tn 31, KÜ 56601:007:0720) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kuur“.**
- 57. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 42 ja kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 185 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 4025, asukoht Järva maakond, Paide linn, Allikjärve küla, Rava metskond 219, KÜ 68401:003:0259, 68401:003:0199) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Roosna-Alliku mõisa kalmistu“.**
- 58. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 39 ja kultuuriministri 11.02.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 156 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 4022, asukoht Järva maakond, Paide linn, Purdi küla, Kabeli, KÜ 56501:003:0266) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Purdi mõisa kalmistu“.**

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

I. Asjaolud

- 1.1. Käskkirjas nimetatud Järva maakonnas asuvad mälestised tunnistati kultuurimälestisteks aastatel 1997–1999. Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.
- 1.2. Muinsuskaitseamet kogus kokku Järva maakonnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrist aga ka arhiiviallikatest, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni.
- 1.3. Ülevaatus tulemusena leiti, et 77 mälestise puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osaga. Nendest 53 on kunstimälestised, peamiselt kirikutes asuvad uksed, tornikuked, ja kirikuaias paiknevad hauatähised. Ehitismälestisi on 24, peamiselt kirikuaia piirdemüürid ja kabelid. Kuivõrd nende mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist ja märkimisväärset mõju mälestiste kaitse korralduses, kuid õigusselguse huvides on nende üksikmälestise staatuse lõpetamine põhjendatud. Mälestiste omanikele selle muudatusega negatiivseid mõjusid ei kaasne, küll muutub loogilisemaks mälestise käsitlus ehk mälestiste lahutamatu osade osas ei pea näiteks eraldi silmas pidama ja arvestama toimingute planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail on eraldi kaitse all ja milline ei ole.

- 1.4. Lisaks on vajalik parandada või ühtlustada kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestiste nimetuste kontrollimise käigus tuvastas Muinsuskaitseamet nimetustes ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Näiteks on mitmed kirikuaiad võetud riikliku kaitse alla nii ajaloo- kui ka ehitismälestistena erinevate õigusaktidega, milles sageli on sama mälestist nimetatud erinevalt või on kasutatud ebatäpset nimekuju. Juhul, kui on mälestiste nimetustes ära toodud hoone aadress, siis on see otstarbekas eemaldada, kuna aadress võib ajas muutuda.
- 1.5. Eelnimetatud põhimõtetele toetudes täpsustatakse kümne kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit. Sisulisi muudatusi muinsuskaitsealisesse piirangutesse kultuurimälestiste andmete korrastamine kaasa ei too.
- 1.6. Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 28. juunil 2024.a. eelnõu tutvumiseks Järva maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele. Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 15. juuli 2024.
- 1.7. Tähtaegselt

II. Mälestiste koosseis ja piir

- 2.1. Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine hõlmab 69 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse.
- 2.2. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad üksikdetailid või üksikrajatised. Näiteks on kinnismälestise „Ambla kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 14952) lahutamatuks osaks Vitraaž, D. Hoffmann, 1979 (klaas, tina) (kultuurimälestiste registri nr 17119) ning jääb mälestise „Ambla kirik“ osaks. Vastavad kanded tehakse kultuurimälestiste registris.
- 2.3. Mälestise piir mälestise lahutamatu osade liitmisel ei muutu.

III. Riikliku kaitse kriteeriumid

- 3.1. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud. Riikliku kaitse kriteeriume polnud vaja hinnata, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse on kaetud hoonete või rajatistega, mis jäävad jätkuvalt mälestiseks.

IV. Menetlusosaliste ja kaasatud isikute arvamused

- 4.1.

V. Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise põhjendus

Mälestiste kultuuriväärtus

- 5.1. Eelpool toodud 77 kultuurimälestise kultuuriväärtus ei ole muutunud, vaid need on mõne teise mälestise lahutamatu osa ning riiklik kaitse jätkub.

Avalik huvi

- 5.2. Avaliku huvi sihiks on teatud avalik, s.o üldine ehk ühiskondlik hüve, mille alla kuulub ka Eesti kultuuri säilimine läbi aegade sh meie ainelise kultuuripärandi väärtuslikuma osa hoidmine ja kaitse. Muinsuskaitseaduse § 3 lõike 8 kohaselt lähtutakse mälestisele suunatud riiklikes tegevustes avalike huvide ning igäühe õiguste ja vabaduste tasakaalustatuse ning proportsionaalsuse põhimõttest. Kuivõrd nende 77 mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel märkimisväärset ja sisulist mõju mälestiste kaitse korralduses, kuid õigusselguse huvides ning vähendamaks halduskoormust on nende üksikmälestise staatuse lõpetamine põhjendatud.
- 5.3. Avalik huvi kultuurimälestise säilimiseks jääb alles.

Kaitsevöönd

- 5.4. Muinsuskaitseaduse § 14 lõike 1 kohaselt võib kinnismälestise kaitseks kehtestada kaitsevööndi, kaaludes selle vajadust ja ulatust kaitsevööndi eesmärkidest lähtudes.
- 5.5. Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, millega liituvad teised mälestised. Sealjuures puudub käsitletaval 77-l mälestisel kaitsevööndid, kuna suuresti on nende hulgas hoone lahutamatud osad, vallasmälestised või mälestised, millele muinsuskaitseaduse § 14 lõike 5 kohaselt ei kehtestata kaitsevööndit (kalmistul paiknevad mälestised, kinnismälestiseks olevas pargis paiknevad mälestised).

Mõju

- 5.6. Mälestiste omanikele või omanikele, kelle kinnistud jäävad mälestiste kaitsevööndisse, selle muudatusega negatiivseid mõjusid ei kaasne, küll muutub loogilisemaks mälestise käsitus ehk hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatute osadega. Mälestiste omanikke on kokku 69. Muinsuskaitseameti ja kohaliku omavalitsuse töökoormus väheneb, kuna mälestise hoidmisel ja kaitse korraldamisel käsitletakse mälestist tervikuna koos tema lahutamatute osadega ning puudub vajadus eraldi arvestuse pidamiseks ning nende eraldi käsitlemiseks erinevateks toiminguteks kooskõlastuste taotlemisel.

VI. Muinsuskaitse Nõukogu seisukoht

6.1. ...